

Erik Ansvang

Helena Petrovna Blavatsky

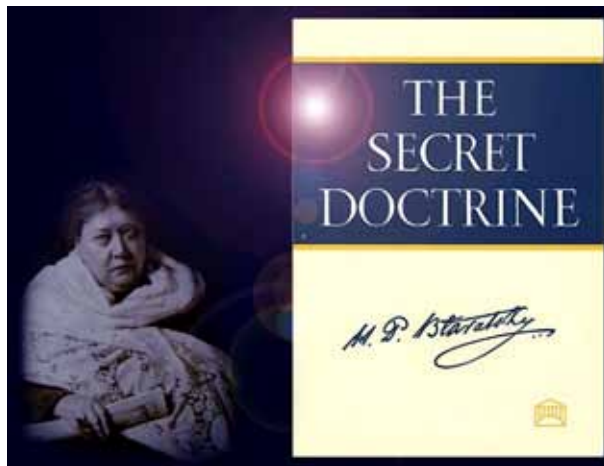

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk

Helena Petrovna
BLAVATSKY

Erik Ansvang

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

Helena Petrovna **Blavatsky**

Af Erik Ansvang

For at forstå begivenhederne omkring H.P. Blavatsky, er der en faktor, som må tages i betragtning. Ifølge åndsvidenskaben findes der på planeten en "indre verdensstyrelse" – et mesterhierarki. Det består af indviede mestre, som er højt udviklede åndelige mennesker, der har opnået deres udvikling i evolutionen på denne planet. De har frigjort sig fra reinkarnation og befinder sig nu i et overmenneskeligt rige – det femte naturrige. Den indre verdensstyrelse griber ikke direkte ind i de fysiske forhold, men inspirerer kulturens og civilisationernes forkæmpere ved at udsende store strømme af ideer og inspiration. Hvorfor og hvordan er det ikke muligt at komme ind på her, men som udgangspunkt må det accepteres, at denne indre verdensstyrelse eksisterer. Ikke nødvendigvis som et faktum, men som en arbejdshypotese.

Den anden faktor, der skal tages i betragtning, er de kulturelle forhold, der eksisterede i 1800-tallet – specielt inden for de to store grene: *Religion og naturvidenskab*. Den første faktor – religionen – have i mange århundreder været næste enerådende med hensyn til dannelsen af verdensbilledet. Menneskehedens opfattelse af verden blev stort set udelukkende formet af kirken. Men efterhånden som tiden gik, stivnede dette verdensbillede mere og mere, og det blev til dogmer og moralske påbud, som kirkens fortalere påstår, er indiskutable, og som kræver ubetinget tro uden tænkning og kritiske spørgsmål. Og kristendommen fremstiller stadig sin lære på grundlag af fastlåste og indiskutable doktriner.

Kirken påstår, at mennesket efter døden har to alternativer – enten den evige salighed i Himlen (og det er et privilegium, der alene gælder for kristne mennesker), eller den evige fortabelse i Helvede (og det er en skæbne, der gælder alle ikke-kristne. Ikke kun ateister, men også buddhister, muslimer, hinduer og andre "vantrø").

Uanset om man bruger forstanden eller samvittigheden er disse påstande fuldstændig urimelige. Det er absurd, at ens trosforhold – navnlig i dødsøjeblikket – skulle afgøre så vigtig en ting, som hele efterlivet ... ja hele evigheden. Man mangler svar på spørgsmålet om, hvad Gud gjorde med de milliarder af mennesker, der havde levet ned gennem tiderne og over hele verden, før Kristus kom? Brænder de alle op i Helvede uden at have fået en chance for at få den rigtige tro? Og hvad med de spædbørn, der dør udøbte? Den kristne lære sender dem direkte i Helvede, selvom de aldrig nåede at blive gamle nok til at høre om Jesus.

Der er grund til at stille spørgsmålet, at hvis der virkelig findes et Helvede, som Gud bruger som opbevaringssted for uønskede mennesker, hvorfor kaster Han så nogle af sine menneskebørn ned i et så ubeskriveligt ubehageligt sted, når han er kærlighedens og barmhjertighedens Gud – og oven i købet af den eneste grund, at man ikke tror på Ham på den måde, som kirkens præster påstår, er den eneste rigtige? Intet normalt menneske ville straffe andre mennesker med så grusomme pinsler, bare fordi de ikke tror på det, andre siger, at man skal tro. Medfører det, at dette menneske er mere kærligt og barmhjertigt end Gud? Eller betyder det mon, at der er noget fundamentalt forkert med kirkens opfattelse af Gud og troen på Gud?

Ingen udvikling – intet ansvar

Kristendommen har et andet forklaringsproblem. Kirken har ikke en egentlig udviklingslære, og derfor har kristendommen heller ikke noget personligt ansvar. Personligt ansvar er det man i åndsvidenskaben kalder *karma*. Hvis man har været egoistisk, ondskabsfuld og tyrannisk hele livet, kræver kristendommen intet andet, end at man omvendes på dødslejet og fortryder de negative gerninger, man har gjort gennem hele livet. Så får man uden videre adgang til

den kristne løsning på efterlivet – altså den evige salighed i Himlen. Hvis man skal sammenfatte disse spørgsmål, kan man konstatere, at kilderne til den kristne lære ikke kan stå for en historisk forskning, og dogmerne i den kristne lære ikke kan stå for en logisk analyse.

Naturvidenskaben

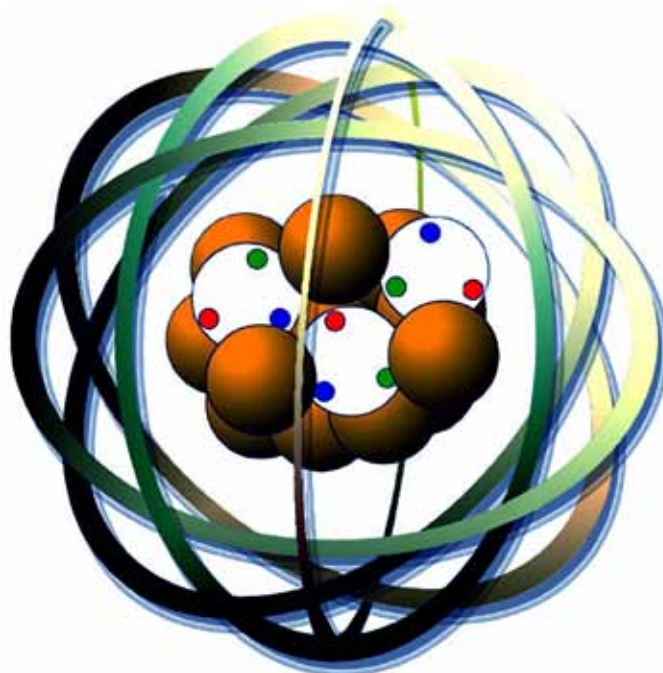
Over for religionen er der en faktor, som er relativ ny i det europæiske kulturliv, nemlig *naturvidenskaben*. Den er vokset frem blandt andet i et modsætningsforhold til kirken og religionen. Naturvidenskaben er uden tvivl blevet irriteret over den ubetingede tro, som kirken krævede, og den har protesteret imod den. Derfor har den sandsynligvis i mange tilfælde – mens den voksede frem – støttet materialistiske teorier, mere end den ellers ville have gjort. Et eksempel er darwinismen.

Positivisternes

Det hele kulminerede omkring 1850 i en bevægelse, man kaldte positiverne, hvor man i fuld alvor mente, at man nu var nået så langt med det naturvidenskabelige verdensbillede, at alle gåder meget hurtigt ville blive løst. Mennesket ville ud fra en naturvidenskabelig holdning blive i stand til at kunne forklare alle de såkaldte "evige spørgsmål". Det skete navnlig i forbindelse med atomteoriens fremkomst.

Men samtidig skete der en ting, som er meget vigtig af principielle årsager: Man nåede grænsen for direkte iagttagelse. Man kunne ikke længere iagttage det, man talte om – nemlig atomernes og elektronernes verden. I denne mikroverden måtte man i høj grad støtte sig til matematiske beregninger, opstillinger, modeller og hypoteser. Man kan derfor sige, at naturvidenskaben på dette område forlod sit grundlæggende empiriske (erfaringsbaserede) fundament. Naturvidenskab blev i højere grad spekulation ... i hvert fald på dette specielle område.

Men indenfor et formelt system vil der altid være noget, man ikke kan forklare, nemlig de fænomener, der falder udenfor systemet. Og åndsvidenskaben påstår, at der findes dimensioner i tilværelsen, som aldrig ville kunne forklares ud fra en ren materialistisk eller fysisk begrebsmodel.

Spiritismen

Men der mangler en tredje faktor ... *spiritismen*. Den opstod omkring 1850 i England, og bredte sig meget hurtigt til hele Europa. Man oplevede, hvordan medier kommunikerede med usynlige mennesker eller væsener. Det skete ofte ved hjælp af bankelyde, materialiseringer og forskellige andre mystiske fænomener. Spiritisterne påstod, at der var tale om afdøde mennesker. Det viste sig ved senere undersøgelser, at det i mange tilfælde var rigtigt. Men naturligvis var der også en række tilfælde, hvor det var mere tvivlsomt.

Men for mennesker, der beskæftiger sig med åndsvidenskab, var det væsentligste, at der var en samling uforklarede fænomener, der manglede en sammenhængende naturvidenskabelig beskrivelse. Det var imidlertid meget vanskeligt at få naturvidenskabelige forskere til at tage påstandene alvorligt. De nægtede at gå ind i en naturvidenskabelig undersøgelse af fænomenerne – en undersøgelse, der naturligvis skulle foregå med den sædvanlige grundighed og ekspertise, som er kendetegnende for

den traditionelle naturvidenskabelige forskning. Men som sagt blev spiritismens oplevelser og påstande afvist på trods af, at naturvidenskaben selv proklamerer, at enhver afvisning uden grundig undersøgelse betragtes som uvidenskabeligt.

Sådan var situationen, som den indre verdensstyrelse opfattede den ved slutningen af 1800-tallet. Derfor besluttede mestrene at løfte sløret for den gamle tidløse visdomslære. Den har altid eksisteret på planeten, men den har været skjult i hemmelige grupper, i kloster, broderskaber, ashramer, templer m.m. – og de mennesker, der beskæftigede sig med denne lære, skulle aflægge tavshedsløfte. De måtte sværge dyb og ægte tavshed – ofte med livet som indsats. For ikke alene måtte man hemmeligholde, hvad læren gik ud på. Man måtte ikke engang afsløre, at en sådan lære overhovedet eksisterede. Hvis man alligevel gjorde det, risikerede man livet.

Men nu vurderede den indre verdensstyrelse, at tiden var inde til at løfte sløret, fordi læren indeholdt de elementer, der kunne bygge bro i den voldsomme krystallisering, der var opstået i det europæiske kulturliv. Navnlig krystalliseringen inden for religionen bevirkede, at den ikke længere fungerede som en relevant faktor i samfundslivet. Og samtidig havde naturvidenskaben – netop i opposition til religionens måde at opfatte tingene på – skabt en særdeles materialistisk livsanskuelse.

Skulle bruge en "kanal" – et "redskab"

Materialismen udgjorde efterhånden en trussel mod kulturlivet og hele civilisationen. Derfor skulle den indre verdensstyrelse finde et egnet redskab, der kunne anvendes til kanalisering af de nødvendige esoteriske informationer. Den indre verdensstyrelse kan af mange grunde ikke umiddelbart træde frem fysisk og demonstrere deres egen eksistens. Den kan ikke uden videre give eksempler på, hvad dens medlemmer egentlig er i stand til at præstere, for de skal respektere menneskets frie vilje. Derfor er de nødt til at arbejde gennem et redskab. De måtte derfor finde en kanal – et menneske, som på en pålidelig og troværdig måde kunne formidle de esoteriske informationer uden samtidig at give afgørende beviser på de magiske konsekvenser af disse informationer, for de kunne falde i forkerte hænder og blive misbrugt.

H.P. Blavatsky

Det var en vanskelig opgave at finde en egnet kanal. De "skuede" ud over verden, og valget faldt på en russisk kvinde Helena Petrovna Blavatsky ... eller HPB, som hun senere blev kaldt. Både H.P. Blavatsky selv og den indre verdensstyrelse vidste, at hun langt fra var fuldkommen, men hun var den bedste kanal på det tidspunkt. Der er derfor god grund til at se nærmere på Helena Petrovna Blavatsky og – så kort som det er muligt – give et indtryk af denne meget særprægede personlighed.

1831: Fødes 12. august i Sydrusland

Helena Petrovna Blavatsky er født den 12. august 1831 (30.–31. juli efter den russiske kalender) i Sydrusland – nærmere bestemt i Ekaterinoslav i det nuværende Ukraine. Hun er af russisk adelsslægt. Faderen – Peter von Hahn – var kaptajn i hæren, og i kraft af dette arbejde rejste han meget, og det medførte meget omskiftelige forhold under Helenas opvækst. Moderen – Helena Andreyevna Dolgurokov – døde 27 år gammel. Dengang var H.P. Blavatsky kun 11 år.

Genstridig og oprørsk

Som barn var H.P. Blavatsky højt begavet. Men hun var også rastløs og utrolig genstridig, temperamentsfuld og oprørsk af natur. Hun var altid imod alting. Hun modarbejdede alle konventioner, gjorde hele tiden det uventede, og hun var forfærdelig vanskelig at holde styr på. Desuden havde hun en brændende

nysgerrighed efter alt mystisk. Samtidig var hun usædvanlig sensitiv, og hun havde medfødte psykiske evner.

Metafysiske evner

Det var altid spændende og interessant at være i hendes selskab, for hendes medfødte metafysiske evner var meget specielle. Hun talte med fugle og dyr, og hun påstod, at hun kunne se og kommunikere med usynlige væsener, afdøde mennesker og usynlige verdener og deres beboere ... og mange andre usædvanlige ting. Hun var ofte overladt til sig selv, og hun kunne sidde i timevis i en krog og hviske med usynlige væsener. Hun var altid – lige fra barndommen – omgivet af de mærkeligste fænomener: Bankelyde, møbler, der bevægede sig, forudsigelser, mærkelige hændelser og gådefulde fænomener.

Indre beskytter

Som sagt oplevede hun besynderlige ting. Blandt andet fortalte hun, at hun ofte for sit indre blik så en høj, majestætisk skikkelse – en hindu med hvid turban. Denne skikkelse kaldte hun for sin "beskytter". Det viser sig senere, at det var helt korrekt, for det var en mester fra den indre verdensstyrelse.

Her skal der gives et par eksempler på de mærkelige begivenheder, der skete omkring hende – begivenheder, der illustrerer, at det måske ikke var helt forkert at opfatte dette menneske, hun så for sit indre blik, som en beskytter. Hun så ham for sit indre blik, men han trådte også af og til helt frem og viste sig fysisk.

En af hendes yndlingsbeskæftigelser var at ride på kosakheste uden sadel, og der er veldokumenterede beretninger om en situation, hvor hun som 13-årig red på en fyrig kosakhest. Hun var dygtig, så hun red frygtløst hen over sletterne. Pludselig gik hesten amok og løb løbsk. Lille Helena blev slynget af hesten, men den ene fod hang fast i stigbøjlen. Man behøver ikke en masse fantasi

for at forestille sig, hvor forfærdelig sådan en ulykke normalt ville ende. Ikke alene ville hun blive alvorligt kvæstet. Hun ville sandsynligvis blive slået ihjel – endog på en særdeles brutal og pinefuld måde. Men til tjenestefolkenes store forundring, svævede hun oppe i luften. Hun blev simpelthen "båret" i sikker afstand fra jorden, indtil hesten pludselig blev standset af en usynlig hånd eller af et usynligt menneske. Helena blev stille og blidt lagt ned på jorden, og da tjenestefolkene nåede frem til hende, var hun fuldstændig uskadt ... selvom hun selvfølgelig var temmelig chokeret over begivenheden. Men der findes andre veldokumenterede beretninger:

Billedet under loftet

For eksempel ville Helena engang op og se på et billede, der hang højt oppe på væggen. Hun boede i et adeligt hus med meget højloftede rum, og på væggene hang der billeder og andre ting, der kunne interessere et nysgerrigt barn. Hendes opmærksomhed blev fanget af et billede bag et hvidt forhæng højt oppe under loftet. Hun bad om at se, hvad der gemte sig bag forhængen, men fik nej. Hun var ikke ret stor, og hun *ville* op og se, hvad der var gemt bag forhængen, for hun var en usædvanlig viljestærk pige. Engang, da hun var alene i værelset, byggede hun derfor sit eget lille "babelstårn" ved hjælp af borde og stole, og hvad der ellers kunne stables ovenpå hinanden.

Da hun var nået højt op, brasede Helenas "babelstårn" sammen. Et fald fra denne højde mod det hårde stengulv ville utvivlsomt have kostet hende livet. Men igen bliver hun standset i luften, båret forsigtigt hen og lagt på en sofa. Møblerne blev over i købet stillet på plads, forhængen blev igen trukket for billedet. Beviset for at hun virkelig havde været helt deroppe, var et aftryk af hendes lille hånd i støvet på væggen. Og meget tyder på, at der faktisk var tale om en indre beskytter, som greb ind og reddede hende i de situationer, hvor hun ellers – på grund af sin ustyrlighed – ville være slået ihjel på et alt for tidligt tidspunkt.

1848: Giftede sig som 17-årig

I 1848 – som 17-årig – giftede hun sig med den 50-årige general N.V. Blavatsky, der var viceguvernør i Erivanprovinsen. Det skete mere af trods end af lyst, og ægteskabet holdt heller ikke længe. Efter kun tre ugers ægteskab flygtede hun hovedkulds. Hun blev dog tvunget til at bo sammen med generalen i tre måneder. På grund af de strenge russiske love opnåede hun imidlertid aldrig skilsmisse.

1851: Mesteren Morya viste sig

I 1851 – som 20-årig – var hun i London sammen med sin far. På gaden så hun en indisk delegation, som var på officielt besøg. Indien var på den tid en engelsk koloni. I delegationen så hun pludselig denne "usynlige" mand ... altså den mand, der hidtil kun havde vist sig for hende indre blik. Han stod nu i denne delegation, og hun var lige ved at løbe frem mod ham og hilse på ham, men han gav tegn

til hende for at fortælle, at hun ikke måtte vise, at de kendte hinanden. Hun havde stor respekt for skikkelsen, og rettede sig omgående efter det. I hendes bevidsthed dukkede der samtidig en tanke op: At hun næste dag skulle gå sig en tur i Hyde Park. Det gjorde hun, og der mødte hun ham ganske rigtigt, og de talte længe sammen om fremtiden.

Han fortalte hende, at han er en særdeles virkelig person, og at han virkelig havde optrådt i hendes liv ... og også havde grebet ind ved forskellige lejligheder ... og grunden til, at han gjorde det, var, at han skulle bruge hende til et projekt. Han skitserede de store vanskeligheder, der ville være forbundet med projektet, men han fortalte hende også, at hun ville komme til at rejse over hele verden, og at hun på et tidspunkt ville komme til Tibet og bo hos ham i en periode for at studere og skaffe sig den grunduddannelse, som hun skulle bruge til den opgave, hun skulle løse i verden.

Hun var både meget glad og spændt, og forstod nu alt det, hun havde haft en forudfølelse om. Og hun accepterede med største glæde. Det viste sig naturligvis, at hun kom til at rejse over hele verden, selvom det var helt usædvanligt for en ung kvinde på det tidspunkt. Verden var helt anderledes dengang, men i de følgende år rejste hun vidt omkring for at studere åndelige traditioner, mystiske fænomener og esoterisk visdom. Hun besøgte eksempelvis Egypten, Grækenland, Syrien, Afrika, Indien, Burma, Kina, Kaukasien, Georgien, Canada, USA, Mexico og Sydamerika samt en lang række europæiske lande. Hun erhvervede derved en enestående indsigt i kulturer, civilisationer, historie og ikke mindst i åndelige og psykiske emner. Hun gjorde lange ophold blandt minoriteter og subkulturer, og hun lærte adskillige sprog.

Kom ind i Tibet ved tredje forsøg

Det viste sig, at hun også kom ind i Tibet. Det var uhyre vanskeligt på den tid. Hun var russer og rejste i Indien, som var engelsk, og mistanken om spionage var nærliggende. Derfor var det vanskeligt at færdes i de egne. Og det var i allerhøjeste grad vanskeligt at komme ind i Tibet, som var et lukket land. Men efter to forgæves forsøg, kom hun endelig ind, og hun fandt frem til det sted, hvor den mystiske skikkelse boede. Det var som nævnt mesteren Morya, som boede sammen med en anden mester ved navn Koot Hoomi. Hendes ophold i Tibet blev til flere, og det fik stor betydning for hendes fremtidige arbejde. Her

fik hun sin primære åndsvidenskabelige træning af flere mahatmaer (mestre eller vismænd) – ikke mindst af Koot Hoomi. Efter denne grunduddannelse, rejste hun ud i verden, men bevarede konstant en indre klar og åben kontakt til disse to mestre.

Hun havde indvilget i at gøre, hvad de bad hende om, for mestrene havde et overblik, som gjorde dem i stand til at give hende detaljeret vejledning, så hun konstant vidste, hvad hun skulle gøre og hvornår. Ikke fordi hendes personlige vilje på nogen måde blev tilsidesat. Hun blev frivilligt fjernstyret i alle esoteriske anliggender, og på den måde kunne hun drage nytte af de to mestres ufattelige overblik.

1873: Henry Steel Olcott i USA

I 1873 opfordrede mestrene hende til at rejse til USA, for de havde planer om, at hun skulle mødes med en amerikansk sagfører ved navn Henry Steel Olcott. Han skulle være hendes fremtidige medarbejder.

Henry Steel Olcott

De mødtes ganske rigtigt, og det skete i et spiritistisk center ved navn *Eddy-farmen*. Her var H.P. Blavatsky ofte til stede og – til skræk og rædsler for de tilstedeværende – greb hun ind i fænomenerne og lavede om på dem, så hverken tilskuerne eller de mediale mennesker forstod, hvad der foregik.

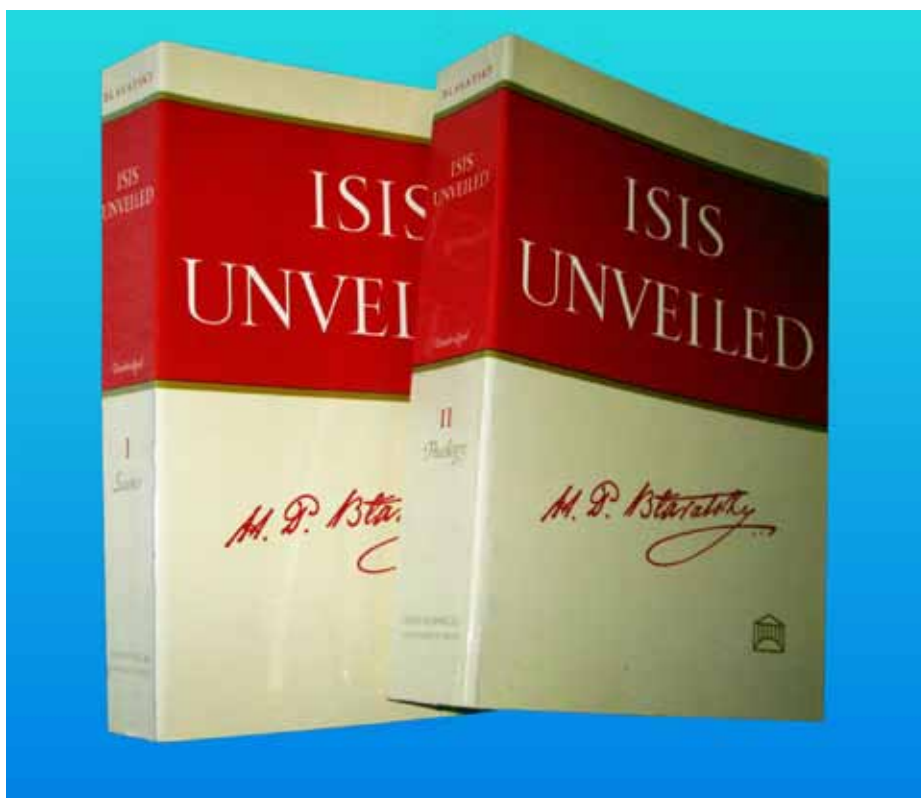
Hun demonstrerede med andre ord, at hun havde evner, der lå langt over, hvad spiritistiske medier normalt præsterer. Hun blev derfor genstand for stor opmærksomhed, og derfor var det ikke vanskeligt for hende at skabe interesse for hendes mission.

Det var netop Henry Steel Olcotts nysgerrighed over for disse fænomener, der lokkede ham hen til dette sted, og derfor mødte de hinanden. De blev omgående gode venner, og han blev dybt fascineret af hendes meget særprægede personlighed.

1875: Det Teosofiske Samfund stiftes

Den 17. november 1875 blev de enige om at stifte en forening, der skulle beskæftige sig med disse mystiske fænomener, og de kaldte foreningen for *Det Teosofiske Samfund*. Det blev stiftet i New York af Henry Steel Olcott og H.P. Blavatsky sammen med en række andre interesserede, der var kommet ind i kredsen, og som var fascineret af de mange mystiske ting, der altid skete omkring H.P. Blavatsky.

Henry Steel Olcott var en kapacitet på det organisatoriske og økonomiske område. Han havde strategiske erfaringer fra borgerkrigen, og derfor fik han ansvaret for organisationens ydre rammer. Det gav H.P. Blavatsky frihed og energi til at koncentrere sig om at være "skrivende sekretær" for mestrene – altså den, der skulle modtage de indre budskaber og nedskrive den esoteriske lære.

1877: Isis Unveiled

Det første hovedværk udkom i 1877 med titlen *Isis Unveiled* – (*Isis afsløret*). Gudinden Isis er et egyptisk symbol, og Isis repræsenterer *de mindre mysterier* i de egyptiske mysterieskoler. Disse mysterier var skjult eller tilsløret af symboler og allegorier. I *Isis Unveiled* afsløres mysterierne. H.P. Blavatsky løftede med andre ord sløret for *den hemmelige lære*, som tidligere var skjult og tilsløret.

1878: Flyttede til Adyar i Indien

Af en eller anden grund svigtede interessen i USA overraskende hurtigt, og derfor besluttede man i 1878 at flytte hovedkvarteret til Indien og udbrede den esoteriske lære herfra. Henry Steel Olcott tegnede organisationen udadtil, og han tog på utallige foredragsturnéer. De stiftede en lang række studiegrupper, som man kaldte "loger", men reelt var det almindelige studiekredse. Organisationen udgav også et blad, der stadigvæk eksisterer, nemlig *The Theosophist* (*Teosoffen*), hvor H.P. Blavatsky dengang var ansvarshavende redaktør.

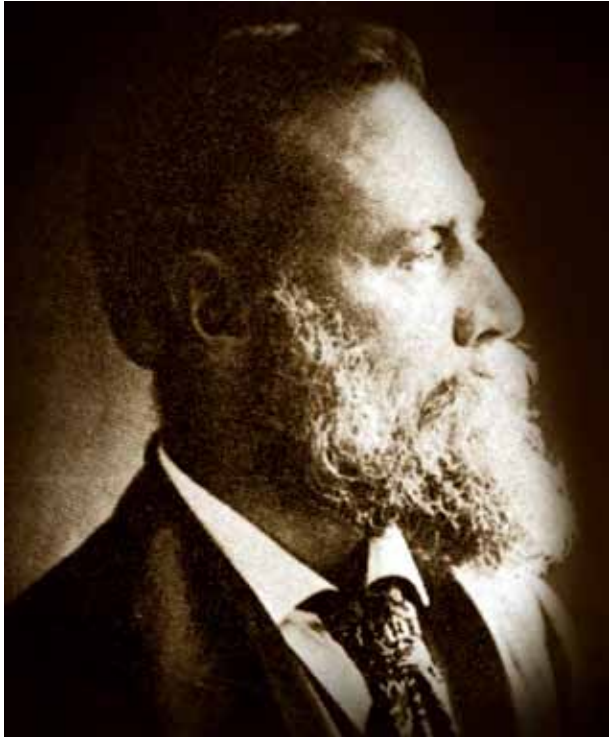
1882: Huddlestons Gardens

I 1882 fik organisationen konkret, fysisk form. Man købte nemlig en gammel engelsk bungalow – *Huddlestons Garden* i Adyar udenfor Madras. Det blev *Det Teosofiske Samfunds* internationale hovedkvarter og har været det siden.

H.P. Blavatsky var en højt udviklet discipel, som såede det åndsvidenskabelige frø i Vestens jord. At frøene virkelig slog rødder og voksede ses i dag, hvor åndsvidenskaben er udbredt over hele Jorden. H.P. Blavatsky satte en kædereaktion i gang, som i nutiden præger og former det tænkende menneskes livsholdninger og -værdier.

1884: Richard Hodgson

Men ikke alt var idyl. Mr. og Mrs. Coulomb, der var tidligere medarbejdere for H.P. Blavatsky i Adyar, anklagede hende pludselig for bedrageri. De påstod, at hun havde bedt dem om hjælp til bedragerier. De påstod, at de var blevet bedt om at konstruere budskaber, som H.P. Blavatsky derefter kunne påstå kom fra mestrene. Budskaberne kom til syne i et skrin i et værelse i hovedkvarteret i Adyar. De sagde desuden, at de havde hjulpet hende med andre påståede materialiseringer – herunder tilsynekomst af mestrene og breve fra dem. I maj 1884 nedsatte *Det Engelske Selskab til Psykisk Forskning* en komité, der skulle undersøge de fænomener, der knyttede sig til *Det Teosofiske Samfund* og H.P. Blavatsky. I november 1884 sendte de en repræsentant – Richard Hodgson – til Adyar, og han interviewede flere mennesker og undersøgte værelset med skrinet.

Richard Hodgson

1885: Forfalskede "beviser"

I juni 1885 udsendte *Det Engelske Selskab til Psykisk Forskning* en rapport på baggrund af de forfalskede "beviser", som stemplede H.P. Blavatsky på livstid i offentlighedens øjne.

1968: 1. dementi

Men i 1968 skrev *Det Engelske Selskab til Psykisk Forskning* et brev til det amerikanske ugemagasin *Time*. I brevet frasagde de sig ansvaret for Richard Hodgsons rapport. De skrev:

"Ansvaret for både oplysningerne og konklusionerne i den rapport, der blev offentliggjort i Selskabets tidsskrift, hviler på forfatterne".

Forfatterne var Richard Hodgson og den daværende ledelse af selskabet.

1986: 2. dementi

I 1986 – på 100-årsdagen for rapporten – udsendte selskabet en 3-siders pressemeddelelse til førende aviser og ugeblade i England, USA og Canada, hvori der blandt andet stod:

"Nye studier har vist, at Madame Blavatsky, medstifter af Det Teosofiske Samfund, blev uretfærdigt fordømt. Selskabet til Psykisk Forsknings 'afsløring' af den russisk fødte okkultist, Madame H.P. Blavatsky i 1885, er i alvorlig konflikt med en overbevisende kritik af 1885-rapporten, som er udgivet i Selskabets tidsskrift (bind 53, april 1986). Sagen er blevet undersøgt på ny af dr. Vernon Harrison, tidligere præsident for Det Kongelige Fotografiske Selskab og forskningsleder for Thomas de la Rue, der er ekspert i forfalskninger. 1885-rapporten blev hovedsagelig skrevet af Richard Hodgson, som var en australsk pioner i både det amerikanske og engelske Selskab til Psykisk Forskning, og som blev verdenskendt på sagen".

1885: HPB forlod Indien

På grund af sagen forlod H.P. Blavatsky Indien og Adyar den 31. marts 1885 for aldrig at vende tilbage, og hun levede resten af sit liv i Europa – de sidste år i England.

H.P. Blavatskys segl

The Secret Doctrine

1888: The Secret Doctrine

I 1888 udkom H.P. Blavatskys andet hovedværk – *The Secret Doctrine* – i London. Det er et enormt, temmelig uoverskueligt og absolut vanskeligt tilgængeligt værk, men de fleste mennesker, der beskæftiger sig seriøst med åndsvidenskab, betragter det som Vestens esoteriske grundværk. Dette omfattende værk behandler makro- og mikrokosmos under overskrifterne "*Kosmogogenese*" og "*Antropogenese*", og det er det hidtil mest omfattende åndsvidenskabelige perspektiv på de skabende kræfter i kosmos, evolutionen og i mennesket.

Det er skrevet direkte af mestrene, for H.P. Blavatsky fungerede som deres "sekretær". *The Secret Doctrine* findes i dansk oversættelse i fem bind med titlen *Den Hemmelige Lære*. Det femte bind blev imidlertid aldrig udgivet på dansk. I *The Secret Doctrine* henvises der til 1.147 centrale værker, selvom adskillige af disse værker lå spredt ud over hele planeten og ofte blev opbevaret i utilgængelige og lukkede biblioteker – nogle gange i arkiver i bibliotekernes kældre. H.P. Blavatskys samlede litterære produktion fylder hele 18 bind.

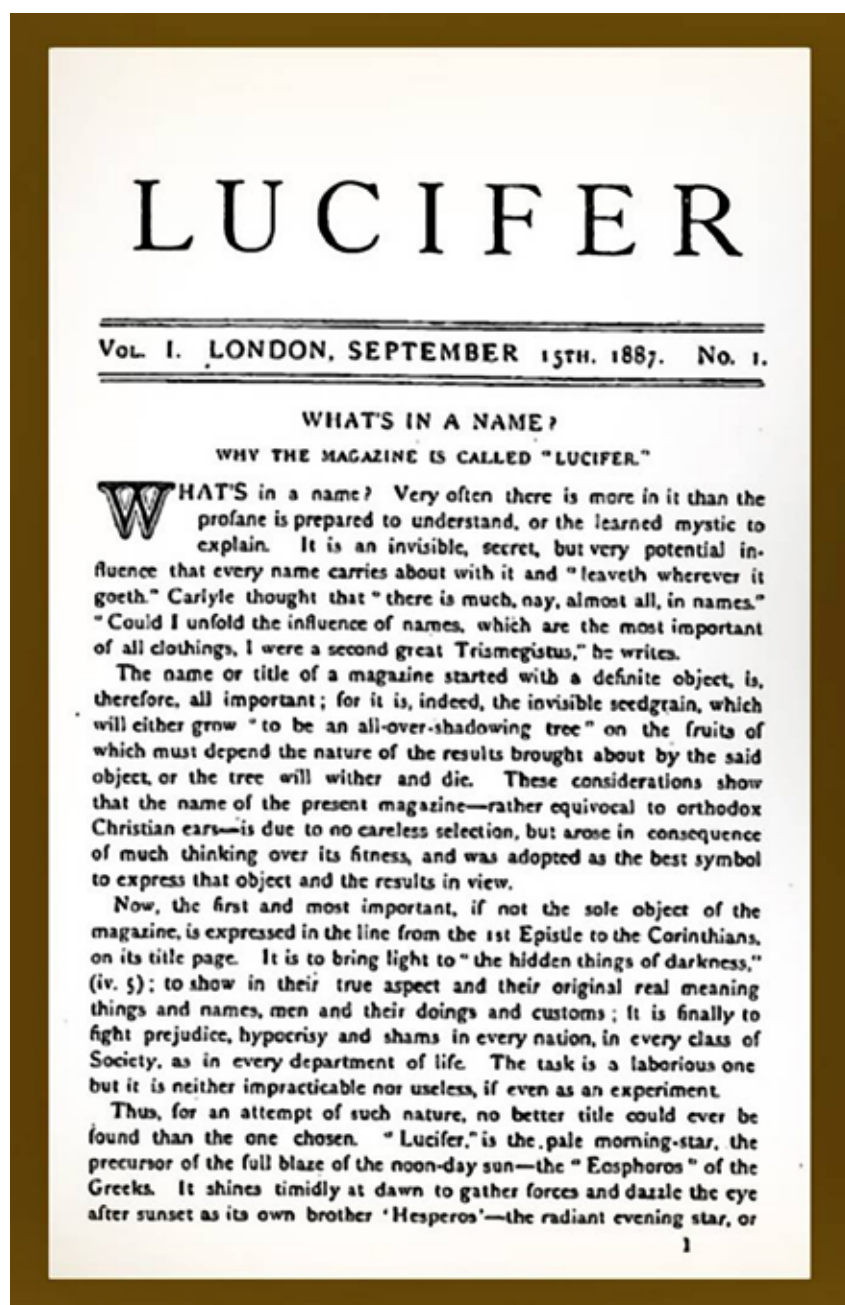

Anmeldelse af Annie Besant

The Secret Doctrine blev anmeldt af kvindesagsforkæmperen Annie Besant, som kort efter blev H.P. Blavatskys elev. Da Henry Steel Olcott døde, blev Annie Besant verdenspræsident for *Det Teosofiske Samfund*.

Lucifer og Esoterisk Sektion

H.P. Blavatsky samlede nu en gruppe elever i England og udgav tidsskriftet *Lucifer* (*Lyset*). Og hun stiftede desuden "ES" – *Esoterisk Sektion* – med speciel esoterisk træning.

1891: H.P. Blavatsky døde i London

I 1891 døde Blavatsky i London. Og i 1907 døde Henry Steel Olcott i Adyar i Indien. Men allerede på det tidspunkt stod kompetente efterfølgere parat – især den engelske kvindesagsforkæmper Annie Besant, og som tidligere nævnt blev hun elev af H.P. Blavatsky i hendes sidste år.

Hun leverede "bare" snoren til blomsterbuketten

Hovedparten af *Den Hemmelige Lære* er ikke skrevet af H.P. Blavatsky selv, men er en direkte kanalisering fra mestrene. H.P. Blavatsky har heller aldrig forsøgt at tage æren for værket. Tværtimod beskrev hun værket som en buket blomster, hvor hendes arbejde bestod i at samle blomsterne. I største ydmyghed oplyste hun, at det eneste hun leverede var snoren, der samlede blomsterne til en buket.

H.P. Blavatskys efterfølgere

Annie Besant

Annie Besant blev valgt som verdenspræsident, og hun overtog det organisatoriske arbejde. Desuden havde hun psykiske evner og deltog i den åndsvidenskabelige forskning.

Charles Webster Leadbeater

Annie Besants væsentligste medarbejder var Charles Webster Leadbeater, som på et tidligere tidspunkt havde udviklet metafysiske evner, som han også brugte

i den åndsvidenskabelige forskning. Begge havde som deres primære opgave at skrive en lang række bøger, som i mange tilfælde er fortolkninger af *Den Hemmelige Lære*, men læren blev desuden udvidet kraftigt på grundlag af deres metafysiske forskning. På denne måde gjorde de læren klarere og nemmere at tilegne sig.

Geoffrey Hodson

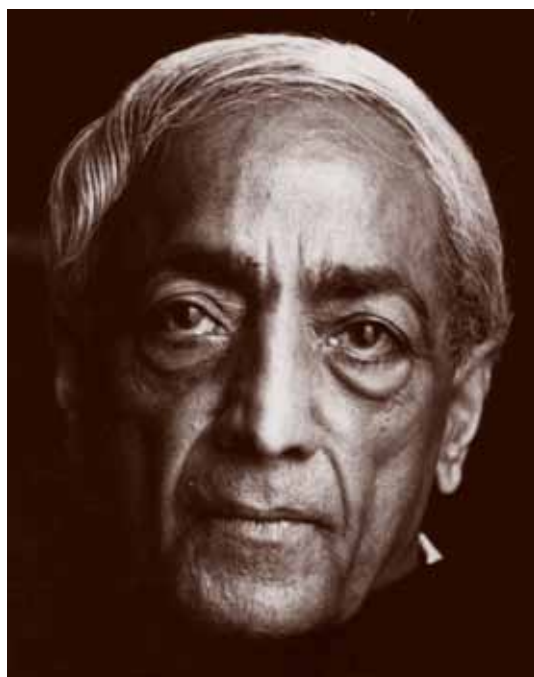
Senere hen kom den engelske clairvoyante forsker Geoffrey Hodson til. Han var også et menneske med særdeles veludviklede metafysiske evner – og han bidrog yderligere med sin åndsvidenskabelige forskning.

Forgreninger af Det Teosofisk Samfund

Mange ledere og fortolkere

Der har været mange andre forfattere og fortolkere i tidens løb. *Det Teosofiske Samfunds* forfattere og bidragydere til forskningen har været stor og bred. Det har medført, at man har fået en både bred og sammenhængende fremstilling af åndsvidenskaben. Der er i dag mange måder at præsentere læren på, og mange mennesker har deres egen måde at fortolke den på. Mange af disse fortolkninger har netop været forgreninger af den teosofiske bevægelse dengang. Her fortjener nogle få af dem at blive nævnt.

Jiddu Krishnamurti

Jiddu Krishnamurtis arbejde har været udbredt i Europa og USA. Han blev i sin barndom "fundet" eller "opdaget" af Annie Besant og C.W. Leadbeater i Adyar. I 1909 så de ham en dag på stranden, og de bemærkede den fantastiske finhed og renhed i hans aura. De adopterede ham simpelthen. De aftalte det med forældrene, og fik en fuld legitim adoption. Krishnamurti voksede op i Adyar i det teosofiske hovedkvarter, og han blev opdraget af C.W. Leadbeater og Annie Besant – først og fremmest af C.W. Leadbeater.

Krishnamurti var udset til en meget speciel opgave på et senere tidspunkt. Dette emne falder imidlertid uden for denne præsentation af H.P. Blavatsky, men det centrale er, at denne opgave af forskellige grunde blev opgivet. Da han følte – og desuden fik at vide af Annie Besant – at hans specielle opgave var udsat, besluttede han at formulere sin egen opfattelse af læren. Det resulterede i, at Krishnamurti i 1929 trådte ud af *Det Teosofiske Samfund*, og dannede sin egen skole. Hovedbudskabet var, at ingen kan gå udviklingsvejen for andre. Man må gå den selv.

Rudolf Steiner

En anden kendt fortaler for åndsvidenskaben var tyskeren Rudolf Steiner. Han udsprang også af den teosofiske bevægelse, for han var simpelthen leder af *Det Teosofiske Samfunds* sektion i Tyskland fra 1902 til 1912. Men han blev på et tidspunkt uenig med Annie Besant, som på det tidspunkt var verdenspræsident. Uenigheden gjaldt blandt andet Krishnamurti og den rolle, han eventuelt skulle have haft. Resultatet var en række advarsler fra Annie Besant. Da han valgte at ignorere advarslerne, var hun nødt til at ekskludere ham. Årsagen var, at han reelt stillede krav til medlemmerne, og disse krav var i uoverensstemmelse med *Det Teosofiske Samfunds* vedtægter, der kræver total tankefrihed.

Rudolf Steiner begyndte at stille krav til medlemmerne ... krav, som vedrørte deres personlige holdning til læren. Netop dette spørgsmål har man fra den teosofiske bevægelses grundlæggelse betragtet som uhyre vigtig. Man hverken må, kan eller skal stille krav til andres måde at tænke på og fortolke. *Det Teosofiske Samfund* havde medlemmer fra mange religioner, og hvis lederne på nogen måde blandede sig i og bestemte, hvad mennesker personligt tænker og tror på, ville et meget væsentligt princip i den teosofiske lære være undergravet. *Det Teosofiske Samfund* ville reelt stå med et grundlag, der er identisk med kirkernes dogmatiske trosgrundlag.

Anne Besant var ganske enkelt tvunget til at ekskludere Rudolf Steiner af *Det Teosofiske Samfund*. Resultatet var, at han skabte sin egen organisation – og han trak mange af de tyske og skandinaviske medlemmer med sig. Nogle af disse medlemmer dannede *Det Antroposofiske Selskab*.

Antroposofien var i virkeligheden ikke et brud med de teosofiske ideer. Rudolf Steiner bibeholdt alle de grundlæggende teosofiske ideer, men han tilføjede en del af Goethes tanker og en ny, selvopfundne kristen trosretning. Resultatet var antroposofien, der betyder "viden om mennesket", mens teosofi betyder "viden om det guddommelige".

I 1902 udgav Rudolf Steiner *Das Christentum als mystische Tatsache* ("Kristendommen som mystisk kendsgerning"), og fra dette tidspunkt begyndte Kristus-skikkelsen gradvis at indtage en mere central plads i Rudolf Steiners verdensbillede.

Men det, der navnlig har gjort antroposofien kendt i alternative kredse, er Rudolf Steiners ideer om kunst, politik, pædagogik, lægevidenskab, landbrug og gymnastik. Rudolf Steiner havde veludviklede psykiske evner, og derfor har han givet et stort bidrag til den metafysiske forskning. Lige til sin død i 1925 forblev Rudolf Steiner en interessant tænkner. Men hans fundament og hans rødder er vokset frem af mulden i den teosofiske bevægelse.

Statue af H.P. Blavatsky og Henry Steel Olcott i Det Teosofiske Samfunds hovedkvarter i Adyar.

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk